

اثر اجتماعی جنایت

الهام دولتی کلان

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

مدرس دانشگاه

www.ketab.ir

انتشارات راز نهم

۱۳۹۹

سرشناسه	: دولتی کلان، الهام، ۱۳۷۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: اثر اجتماعی جنایت / تألیف: الهام دولتی کلان.
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.
شابک	: 978-622-278055-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: جرم‌شناسی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Criminology -- Iran -- Social aspects:
موضوع	: جرم و جنایت -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Crime -- Iran -- Social aspects:
موضوع	: جرم‌شناسی
موضوع	: Criminology
رده بندی کنگره	: HV: ۶۰۳۲
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۳۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۶۹۰۶۴
وضعیت رکورد	: فیپا

آدرس: میدان انقلاب، اول جمال زاده جنوبی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲ شماره تماس: ۰۹۱۳۲۳۳۰۳۶۹ -- ۰۲۱۶۶۹۰۱۸۴۱ آدرس الکترونیکی: raznahanbook@gmail.com آدرس سایت: www.raznahanbook.com	
---	---

عنوان کتاب	اثر اجتماعی جنایت
مؤلف	الهام دولتی کلان
صفحه آرا	حمیده یزدان پناه
طراح جلد	حمیده یزدان پناه
ناشر	راز نهان
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۹
قیمت	۳۸۰۰۰ تومان
ISBN: 978-622-278055-5	

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	مبانی مفاهیم
۱۵	گفتار اول - جنایت
۱۵	بند اول جنایت در مفهوم اعم
۱۷	بند دوم - جنایت در مفهوم اخص
۱۹	بند سوم جنایت در حقوق موضوعه ایران
۲۰	گفتار دوم - اثر اجتماعی
۲۰	بند اول - مفهوم اثر اجتماعی
۲۴	بند دوم عوامل مؤثر در شکلگیری اثر اجتماعی
۳۲	مؤلفه های شناسایی اثر اجتماعی جنایت
۳۲	گفتار اول - نظم
۳۲	بند اول - مفهوم نظم
۳۴	بند دوم - مفهوم نظم عمومی
۳۶	بند سوم مفهوم نظم در جنایات واجد اثر اجتماعی
۳۸	بند چهارم - مؤلفه های اخلال در نظم عمومی جنایات واجد اثر اجتماعی
۴۰	گفتار دوم - امنیت
۴۰	بند اول - مفهوم امنیت
۴۳	بند دوم - مفهوم امنیت در جنایات واجد اثر اجتماعی
۴۶	بند سوم گسترهی امنیت در جنایات واجد اثر اجتماعی
۴۷	گفتار سوم مصلحت
۴۸	بند اول - مفهوم مصلحت
۵۰	بند دوم مفهوم مصلحت در جنایات واجد اثر اجتماعی
۵۲	گفتار چهارم احساسات عمومی

۵۳	دایره شمول جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۵۳	گفتار اول: جنایات دارای اثر اجتماعی علیه تمامیت جسمانی.....
۶۳	گفتار دوم - جنایات دارای اثر اجتماعی علیه تمامیت معنوی اشخاص.....
۶۹	رویکرد حقوق موضوعه ایران نسبت به جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۶۹	گفتار اول - سابهی تقنین جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۷۳	گفتار دوم - تحلیل ماده ۴۲۸ قانون مجازات اسلامی.....
۷۳	بند اول - دایره شمول ماده ۴۲۸ ق.م.ا.....
۷۵	بند دوم - شرایط اجرای ماده ۴۲۸ ق.م.ا.....
۹۱	بند سوم - ماهیت پرداخت تفاضل دیه در ماده ۴۲۸ ق.م.ا.....
۹۳	بند چهارم - مبانی ماده ۴۲۸ ق.م.ا.....
۱۰۳	گفتار سوم - رابطهی ماده ۴۲۸ ق.م.ا با افساد فی الارض.....
۱۰۶	گفتار چهارم - غبطه محجور در جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۰	عوامل مؤثر در ارتکاب و گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۱	گفتار اول - عوامل عمومی مؤثر در ارتکاب جرم (عوامل مجرما).....
۱۱۲	گفتار دوم - عوامل مؤثر در وقوع یا گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۳	بند اول - نقش عامل روانی در گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۴	بند دوم - نقش خانواده در گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۷	بند سوم - نقش بزه‌دیده در گسترش جنایت واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۸	بند چهارم - نقش اعتیاد در گسترش جنایت واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۹	بند پنجم - نقش محیط جغرافیایی در گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۱۹	بند ششم - نقش عوامل اقتصادی در گسترش جنایت واجد اثر اجتماعی.....
۱۲۲	بند هفتم - نقش سیستم عدالت کیفری در گسترش جنایت واجد اثر اجتماعی.....
۱۲۳	بند هشتم - نقش محیط فرهنگی در گسترش جنایت واجد اثر اجتماعی.....
۱۲۶	بند نهم - نقش دوستان در گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۲۷	بند دهم - نقش سیستم آموزشی در گسترش جنایات واجد اثر اجتماعی.....
۱۲۸	مبانی جرم‌شناختی جنایات واجد اثر اجتماعی در حقوق موضوعه.....
۱۲۸	گفتار اول - بررسی جنایات واجد اثر اجتماعی در پرتو سیاست جنایی امنیت‌گرا.....
۱۲۹	بند اول - مفهوم سیاست جنایی امنیت‌گرا.....
۱۳۰	بند دوم - خصوصیات مشترک جنایات واجد اثر اجتماعی و جرم‌شناسی امنیت‌گرا.....
۱۴۱	بند سوم - راهکارهای سیاست جنایی امنیت‌مدار در مقابله با جنایت.....

بند چهارم- رویکرد سیاست جنایی امنیت‌گرا در حوزه پیشگیری از جرم	۱۴۴
گفتار دوم- تأثیر عوام‌گرایی کیفری بر مجازات جنایات واجد اثر اجتماعی	۱۴۵
بند اول- مفهوم عوام‌گرایی کیفری	۱۴۵
بند دوم- نقش رسانه‌ها در عوام‌گرایی کیفری	۱۴۸
بند سوم- تأثیر عوام‌گرایی کیفری از جنبه تقنینی	۱۴۹
بند چهارم- تأثیر عوام‌گرایی کیفری از جنبه قضایی	۱۵۳
بند پنجم- راهکارهای مقابله با عوام‌گرایی کیفری	۱۵۷
راهکارهای پیشگیری از جنایات دارای آثار اجتماعی	۱۵۸
گفتار اول- مفهوم و خصوصیات تدابیر پیشگیری	۱۶۰
بند اول- مفهوم پیشگیری	۱۶۰
بند دوم- خصوصیات تدابیر پیشگیرانه	۱۶۱
گفتار دوم- انواع راهکارهای پیشگیری از جنایات واجد اثر اجتماعی	۱۶۳
بند اول- پیشگیری اجتماعی از جنایات واجد اثر اجتماعی	۱۶۴
بند دوم- پیشگیری وضعی از جنایات واجد اثر اجتماعی	۱۶۹
بند سوم- پیشگیری سازمان‌یافته از جنایات واجد اثر اجتماعی	۱۷۶
سخن پایانی	۱۷۸
منابع و مأخذ	۱۸۰
الف- منابع فارسی	۱۸۰
ب- منابع عربی	۱۹۰
پ- منابع لاتین	۱۹۲

مقدمه

برخی از جنایات، آثار اجتماعی بسیاری از خود برجای می‌نهند که زدودن آن، جز با مجازات امکانپذیر نیست که می‌توان از آن به مصلحت تعبیر نمود. برهم زدن نظم، امنیت عمومی و جریحه دار کردن احساسات عمومی از جمله آثار سوء اجتماعی است که افزون بر مجنی‌علیه و اولیای دم افکار عمومی را نیز تشویش می‌نماید. بنابراین یکی از اهداف اصلی حقوق جزا تأمین نظم و امنیت عمومی است.

در این کتاب از جنایاتی بحث می‌شود که گستره‌ی برهم‌زنندگی نظم و امنیت عمومی در آنها فراتر از جنایات دیگر بوده و افکار و احساسات عمومی را مخدوش می‌کند. چنین جنایاتی به جهت گستردگی اخلال در جامعه از جنایات مشابه متمایز می‌گردند. عدم مجازات جنایت موصوف خدشه‌ی افزون‌تری بر پیکره‌ی جامعه وارد می‌آورد تا آنجا که افکار عمومی یک صدا خواهان 'جبری مجازات می‌شوند. در واقع نظم و امنیت عمومی با وقوع جنایت آشفته می‌شود و احساسات مردم جریحه‌دار می‌گردد بنابر این جامعه طالب برخورد شایسته با چنین جنایاتی است. اما در مواردی شرایط حاکم مانع از آن است؛ در چنین وضعی اجتماع و احساسات عمومی شاهد خدشه بیشتر خواهد بود.

نظام جزایی ایران تا سال ۱۳۹۲ در خصوص اینگونه جنایات سکوت کرده و ماده ۶۱۲ و ۶۱۴ ق.م.ا. مصوب ۱۳۷۵ نیز به اجرای حبس تعزیری بسنده کرده بود. ماده ۶۱۲ ق.م.ا. مقرر می‌دارد: «هر کس مرتکب قتل عمد شود و شاکی نداشته باشد یا شاکی داشته ولی از قصاص گذشت کرده باشد و یا به هر علت قصاص نشود در صورتی که اقدام وی موجب اخلال در نظم و صیانت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد دادگاه، مرتکب را به حبس از سه تا ده سال محکوم می‌نماید». ماده ۶۱۴ ق.م.ا. نیز بیان می‌دارد: «هرکس عمداً به دیگری جرح یا ضربی وارد آورد